

Fakta om arbeidsliv og psykisk helse

Ulf Andersen
Statistikksjef // Nav

Det er ikke spesielt uvanlig med en psykisk lidelse...

1

110 000

Personer med et legemeldt sykefravær med en diagnose innen psykiske lidelser i 2. kvartal 2023

2

300 000

Personer med psykiske lidelser til enhver tid på tvers av sykefravær, arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd

3

870 000

Personer med et legemeldt sykefravær med en diagnose innen psykiske lidelser i løpet av de siste 10 årene

4

1 083 000

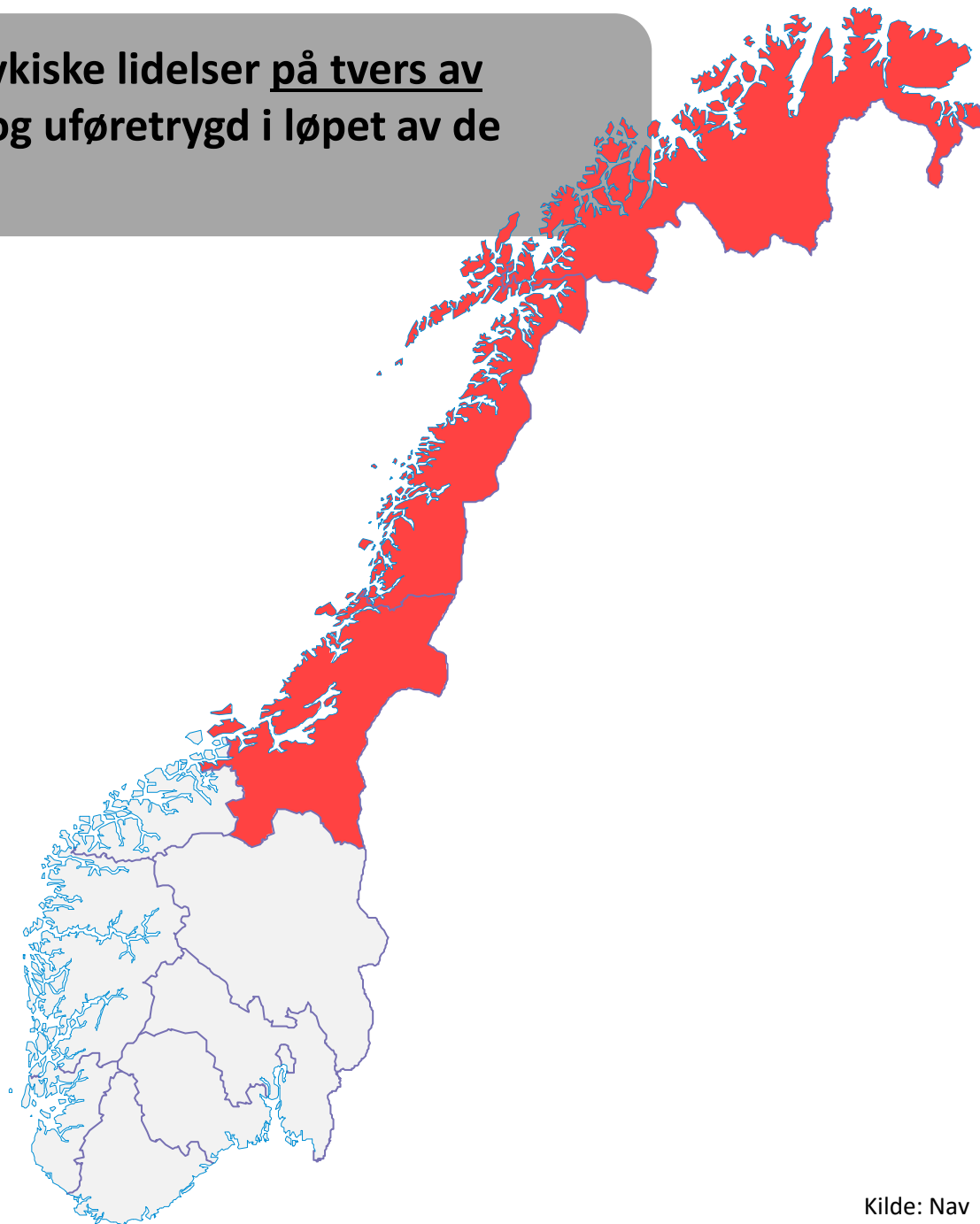
Personer med psykiske lidelser på tvers av sykefravær, AAP og uføretrygd i løpet av de siste 10 årene

4

1 083 000

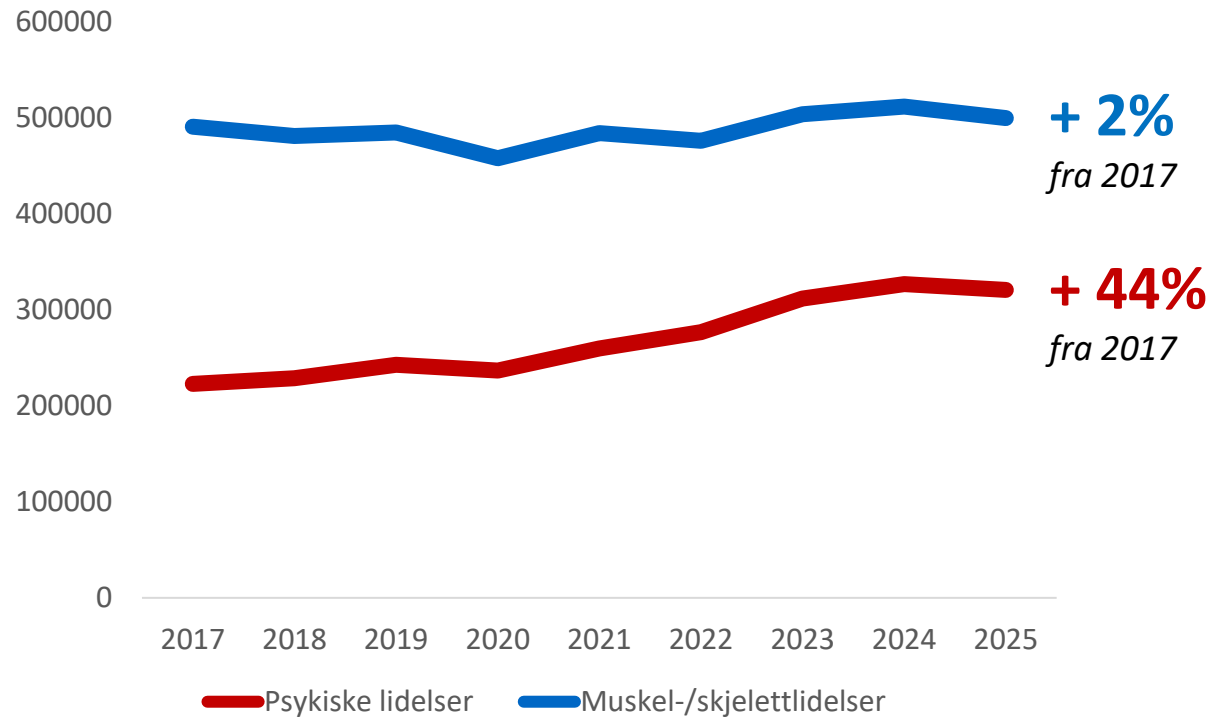
Personer med psykiske lidelser på tvers av
sykefravær, AAP og uføretrygd i løpet av de
siste 10 årene

Det er like mange som
det bor mennesker
nord for Dovre...

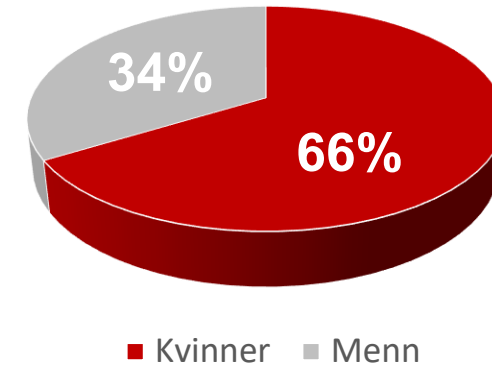

Psykiske lidelser vokser markant. Totalt var det 321 000 sykefraværstilfeller med en psykisk lidelse i 2025.

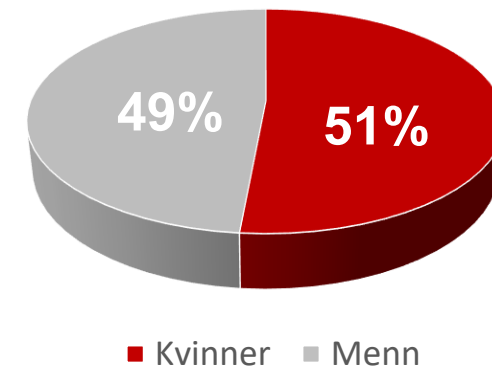
Det blir stadig flere med psykiske lidelser...

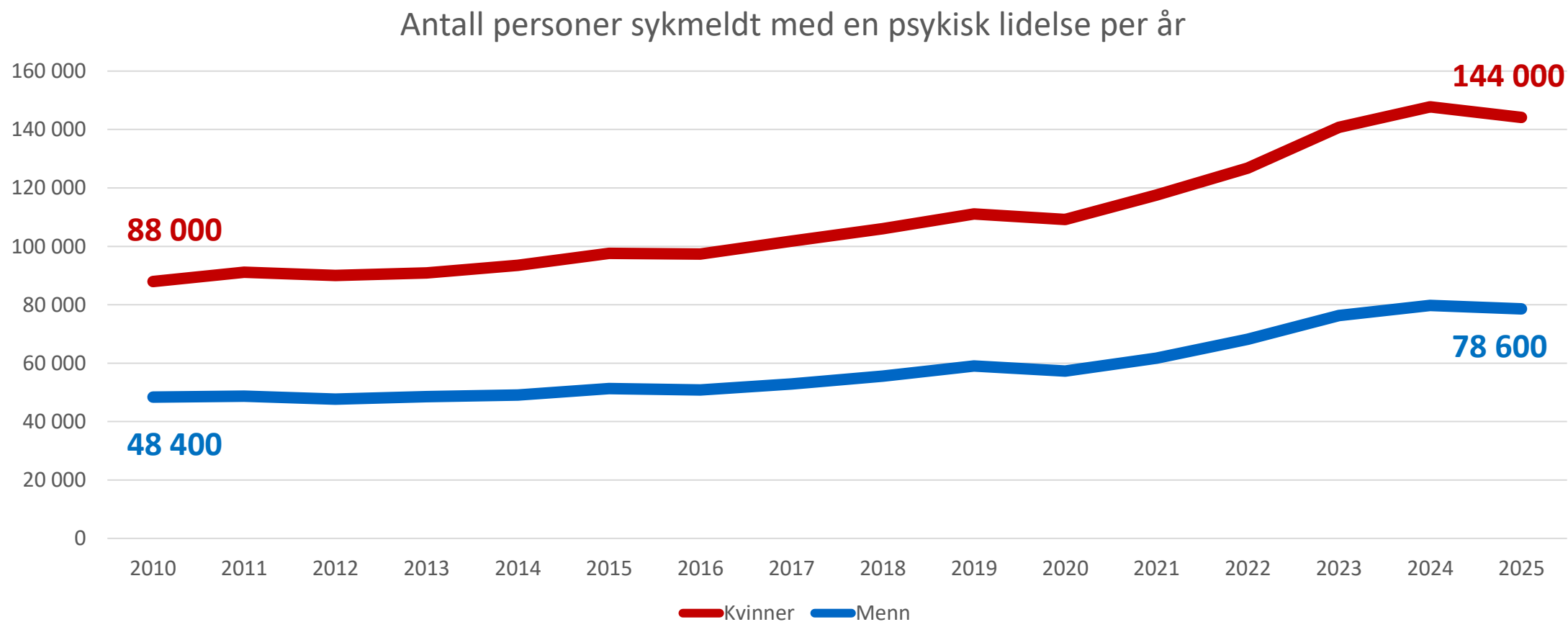
Sykefraværstilfeller med en psykisk lidelse i 2025

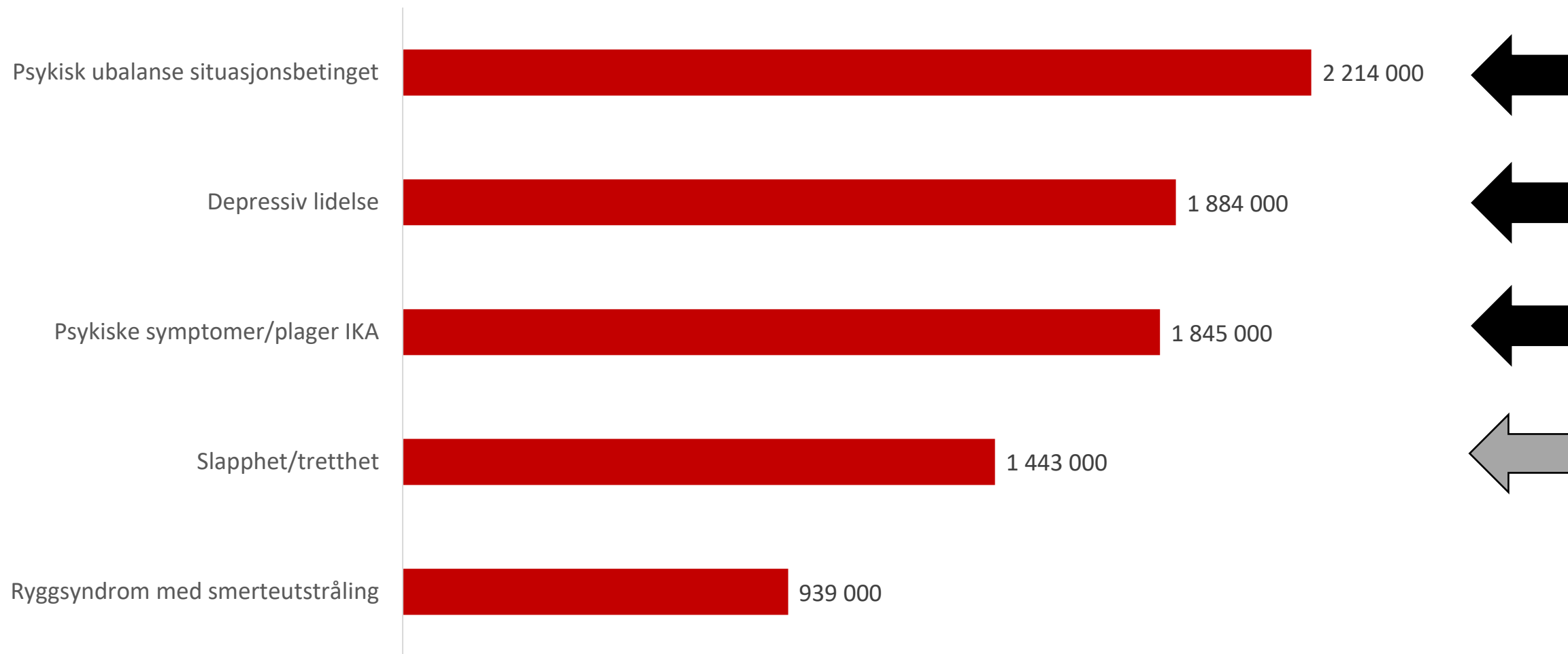
Sykefraværstilfeller med en muskel-/skjelettlidelse i 2025

Antall personer sykmeldt med en psykisk lidelse vokser for begge kjønn

De 5 enkeltdiagnosene som betyr mest i antall tapte dagsverk for Norge i 2025...

Gjett hvor mange dagsverk som gikk tapt til sykefravær med en psykisk lidelse totalt i Norge i 2025?

9 millioner dagsverk

Det tilsvarer **36 000 årsverk**

NorgesGruppen

22 000 årsverk (53 000 ansatte) ...

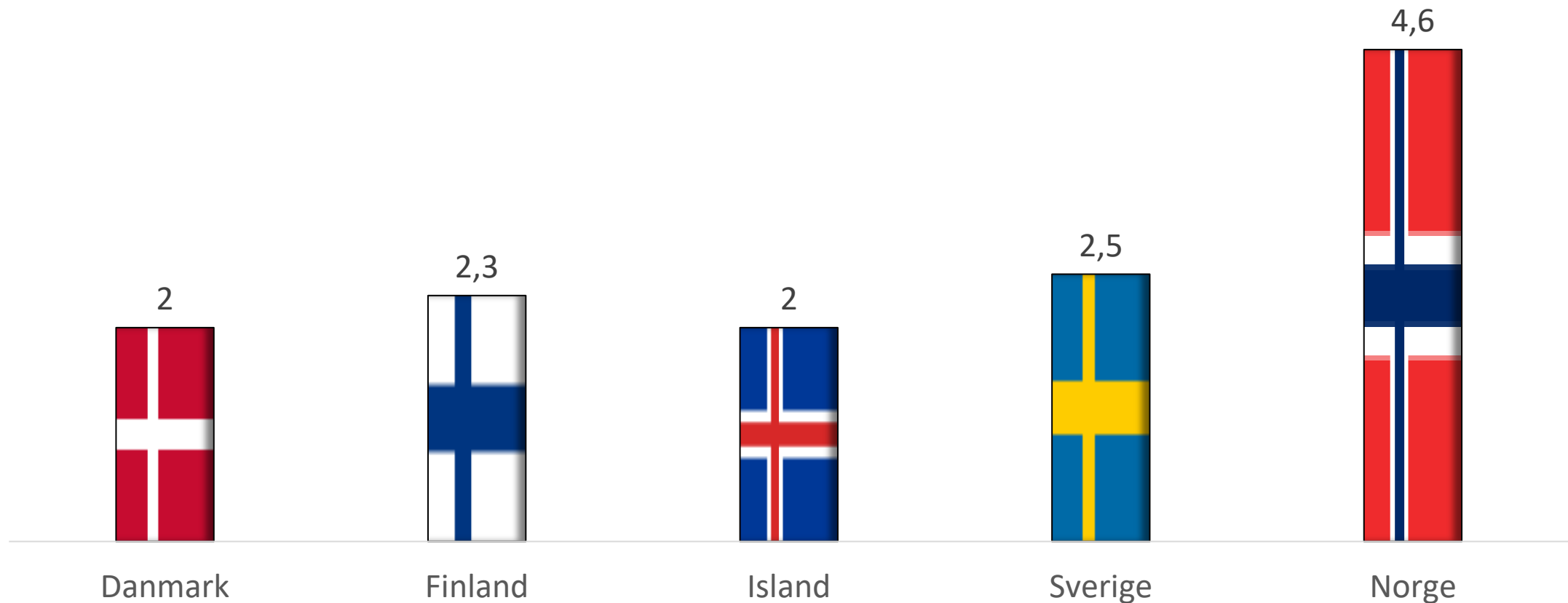
Antall avtalte dagsverk (dager man skal være på jobb korrigert for stillingsandel)
tapt i et sykefraværstilfelle i 2025 multiplisert med sykeuføregrad. Kilde: SSB og Nav

Alt peker på at vi har god folkehelse, lever lenge, har et godt helsevesen, og lever gode liv i et rikt og trygt land

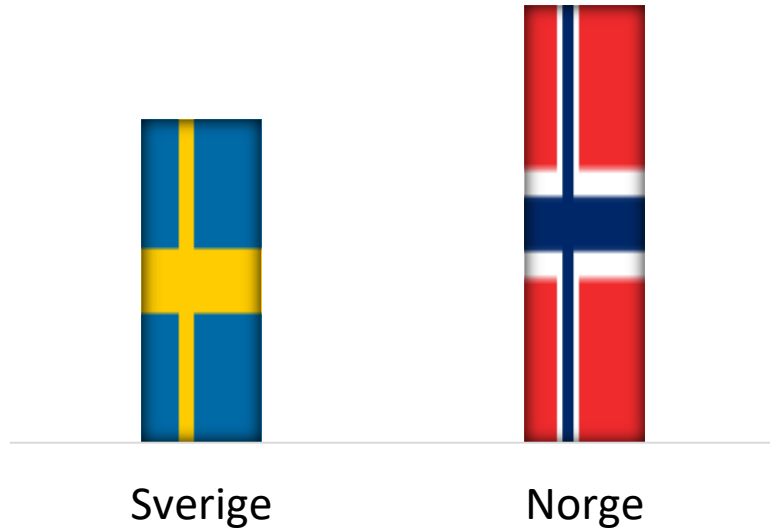

Likevel: Ingen har høyere sykefravær enn Norge...

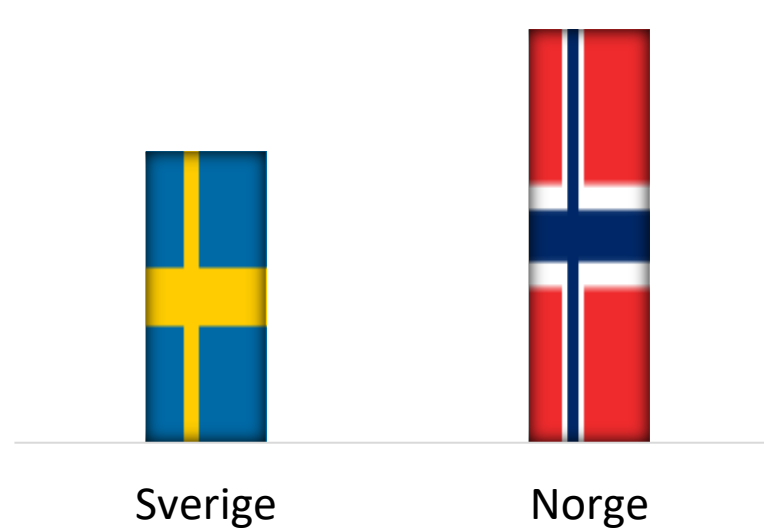
Sysselsatte midlertidig fraværende i hele referanseuka på grunn av sykdom
i prosent av sysselsatte i alt. Personer 20-64 år. LFS/AKU. 2024

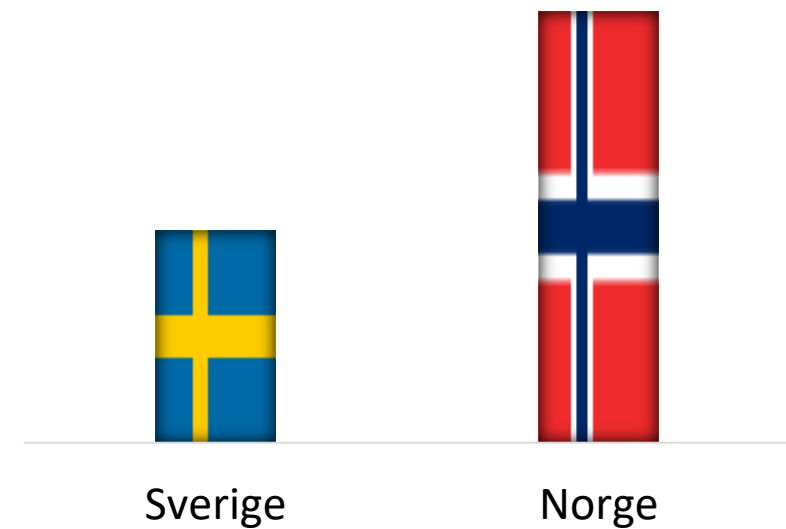
Nøyaktig det samme bildet ser vi i norske selskaper som har ansatte i både Norge og Sverige...

Kilde: Intern statistikk fra Vy (mars 2024)

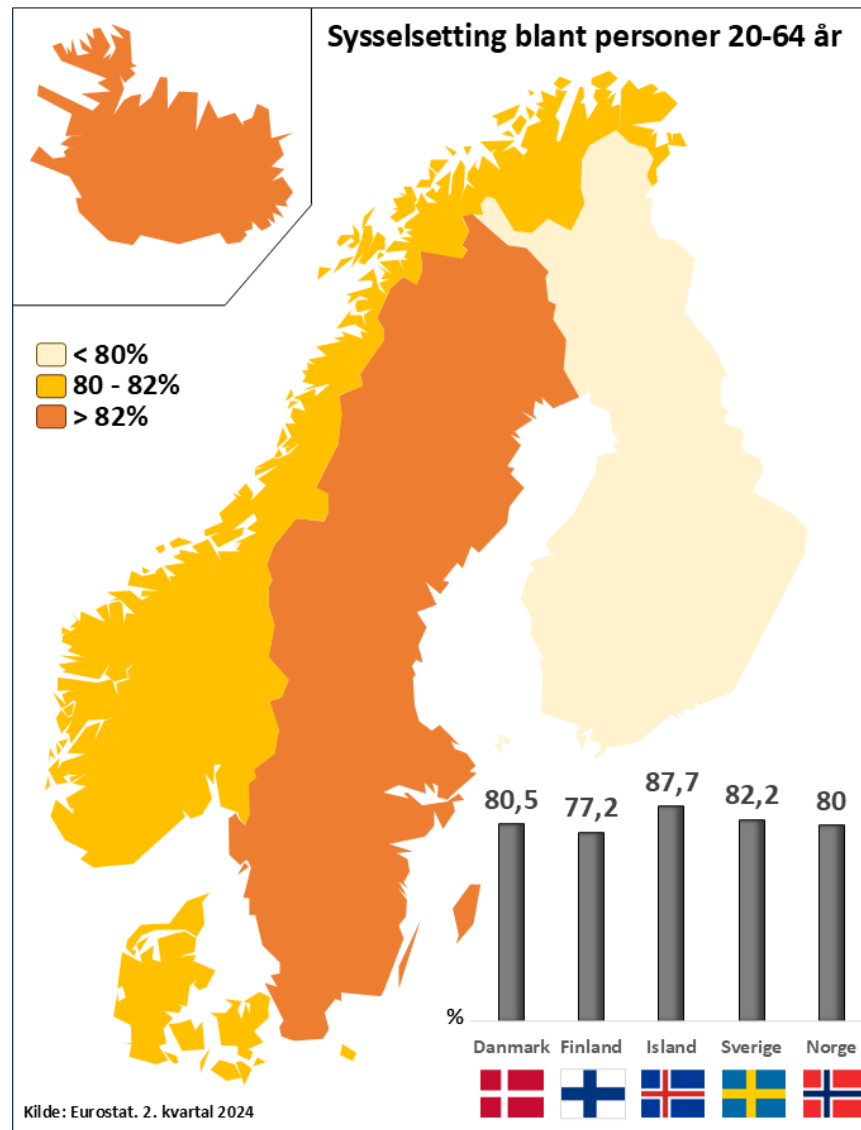

Kilde: Intern statistikk fra Storebrand (2024)

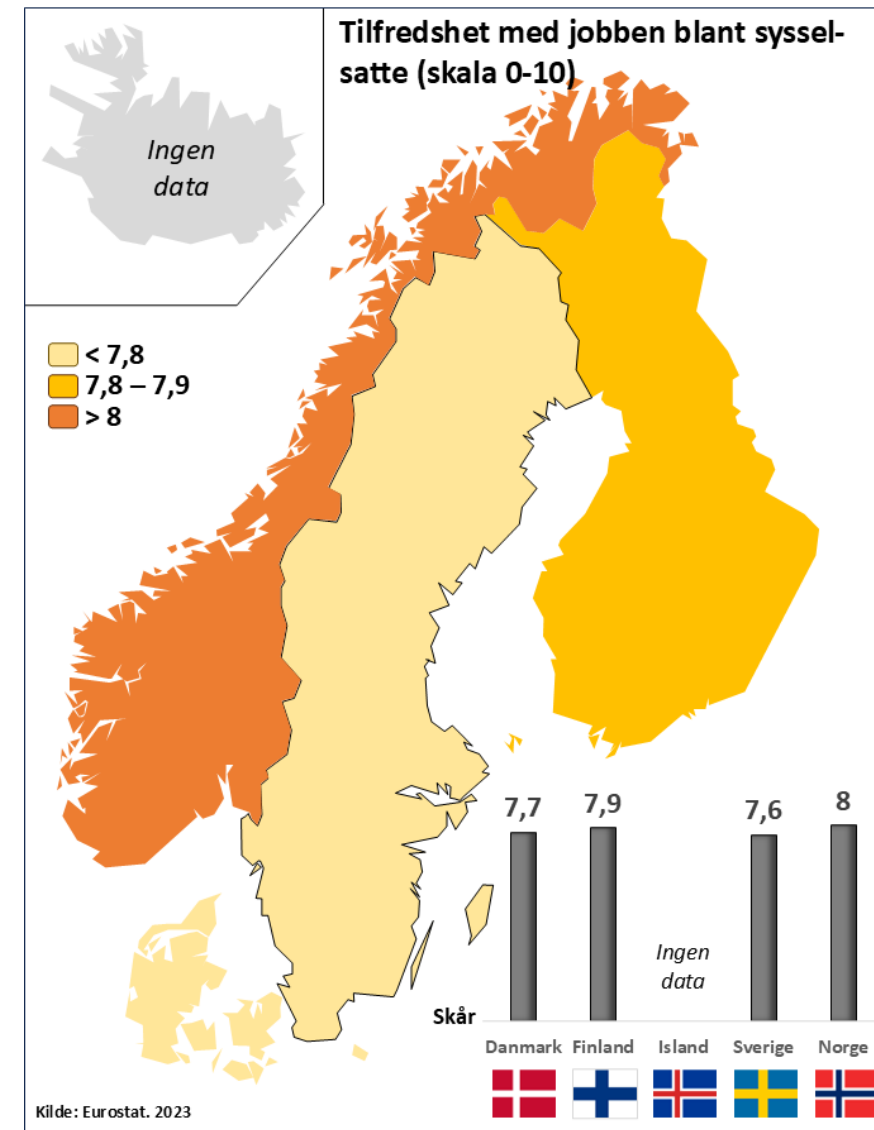

Kilde: Intern statistikk fra Posten Bring (2024)

Høy sysselsetting
eller dårlig
arbeidsmiljø ser
ikke ut til å være
årsaken til det
høye norske
sykefraværet...

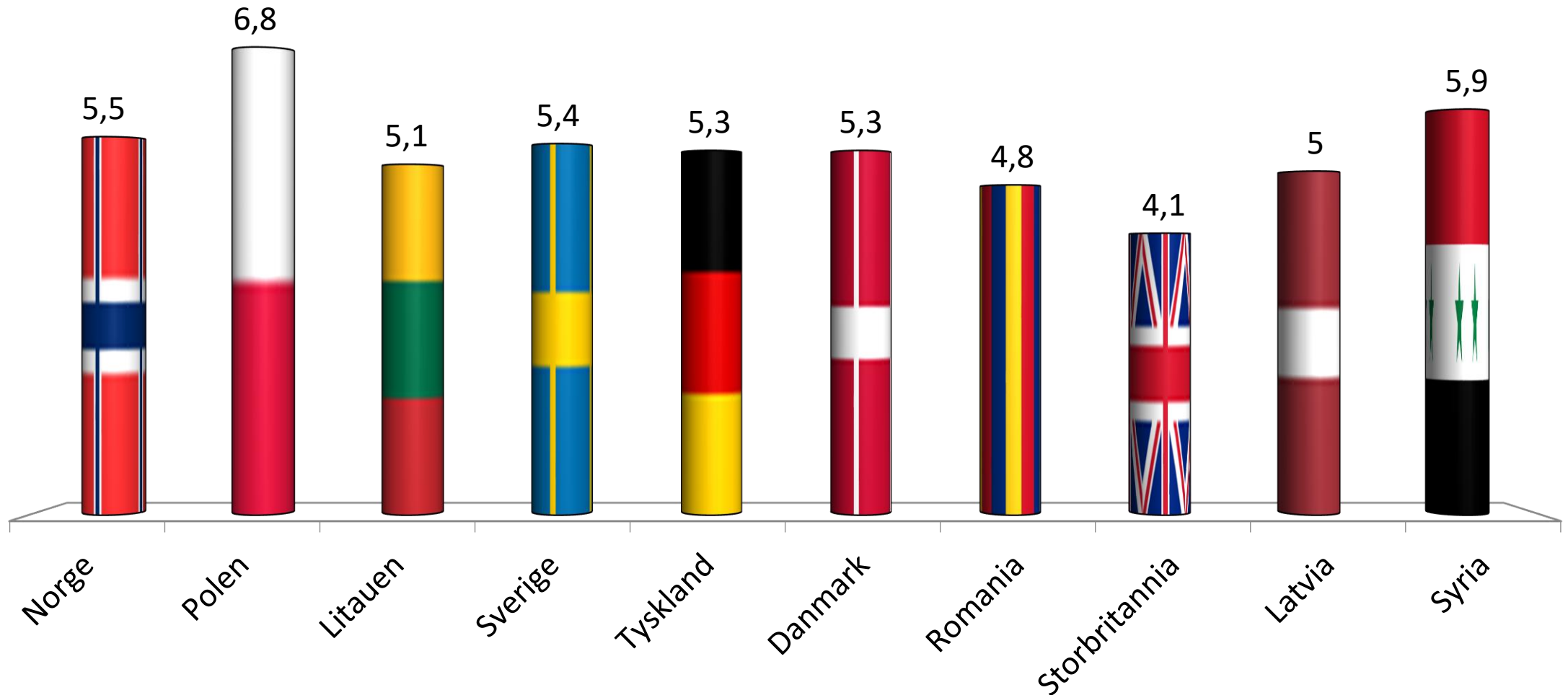

Norge #4

Norge #1

Nordmenn sykere enn andre?

Legemeldt sykefravær i prosent av avtalte dagsverk fordelt på statsborgerskap, 2022.
Figuren er rangert etter antall årsverk i Norge blant respektive statsborgere totalt i 2022.

Aftenposten Bli abonnent

Kronikk | Sykefravær

Jeg opplever at pasienter «bestiller» sykmeldinger. Systemet blir utnyttet.

Maria Due

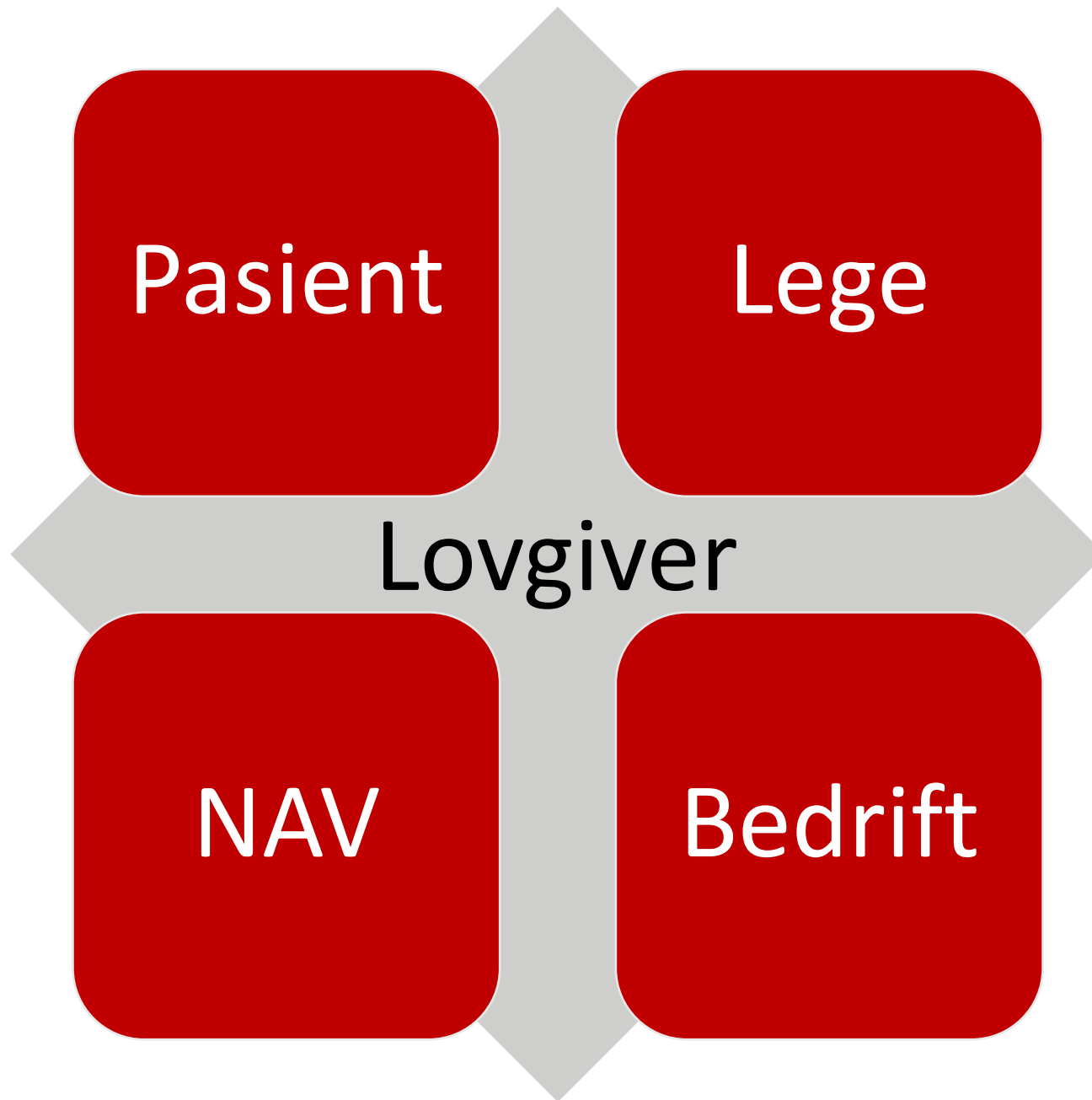
Helge blant annet tall fra Eurostat (2018) er det delning for å si at Norge har verdens høyeste sykefravær. Foto: Gørne

Sluttevaluering av Hedmarksmodellen
– NAVs håndtering av aktivitetskravet ved uke 8 i en sykmelding

Rapport 2016 - 12

PROBA
sentriformalyse

Aftenposten Bli abonnent

Fastleger tjener på å gi 100 prosent sykmelding. Hva kan gjøres?

Anders Danielsen Lie
Lege

▶ Lytt til artikkelen • 3 min

Fastlegens rolle i sykmeldingsarbeidet er litt overvurdert. Dette tror jeg mange leger vil reagere på å høre, skriver Anders Danielsen Lie. Foto: Pål Rindal/NTB

NRK Logg på

Sorlandet • Tips • TV-sendinger • Video • Send oss bilder

Halverte sykefraværet med ny turnus – det merker Kari Marie (90)

Sykehjemmet droppet vanlig turnus og spurte i stedet hvordan de ansatte egentlig vil jobbe. Og sykefraværet har bare gått én vei: Nedover.

Erik Damsgaard
Journalist

Per-Kåre Sandbakk
Journalist

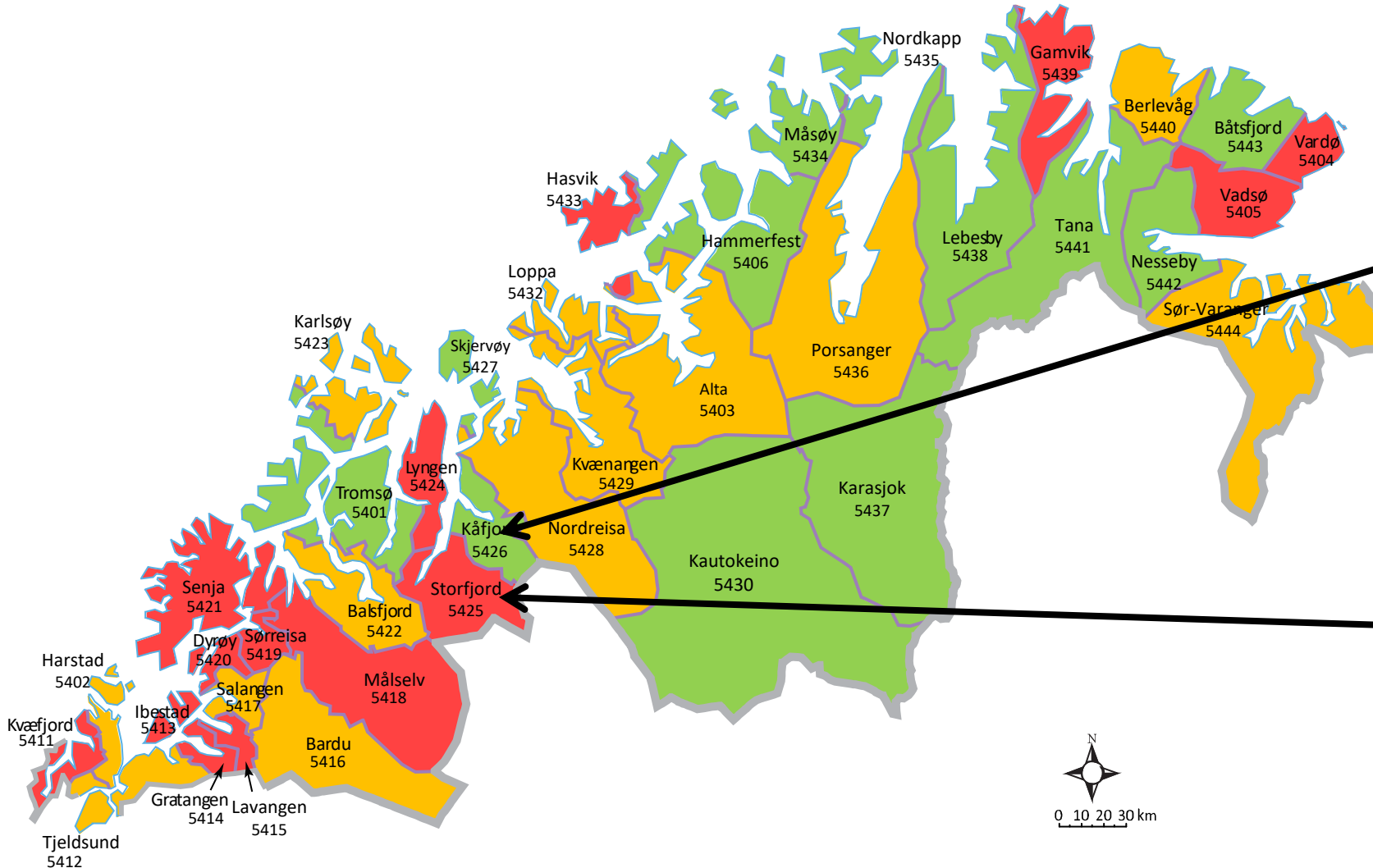
Vi rapporterer fra Birkenes

Publisert 2. jan. kl. 14:52
Oppdatert 2. jan. kl. 14:29

VELGER SELV: – Jeg kan jobbe opptil 54-timers uke. Da kan jeg senke skuldrene og ta mer fri innimellom, sier hjelpepleier Anita Svaland – her på besøk hos Kari Marie Nordahl (90). Over 100 kommuner tester for tiden ut nye arbeidsplaner i pleie og omsorg.

AVTITT: BEB: KÅRE SANDBAKK / NRK

Sykmeldingspraksis: Depresjon (P76)

Kåfjord - Gaivuotna

(33 dager)

January

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

February

S	M	T	W	T	F	S
						4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

March

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

April

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

May

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

June

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Storfjord - Omasvuotna

(216 dager)

January

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

February

S	M	T	W	T	F	S
						4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

March

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

April

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

May

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

June

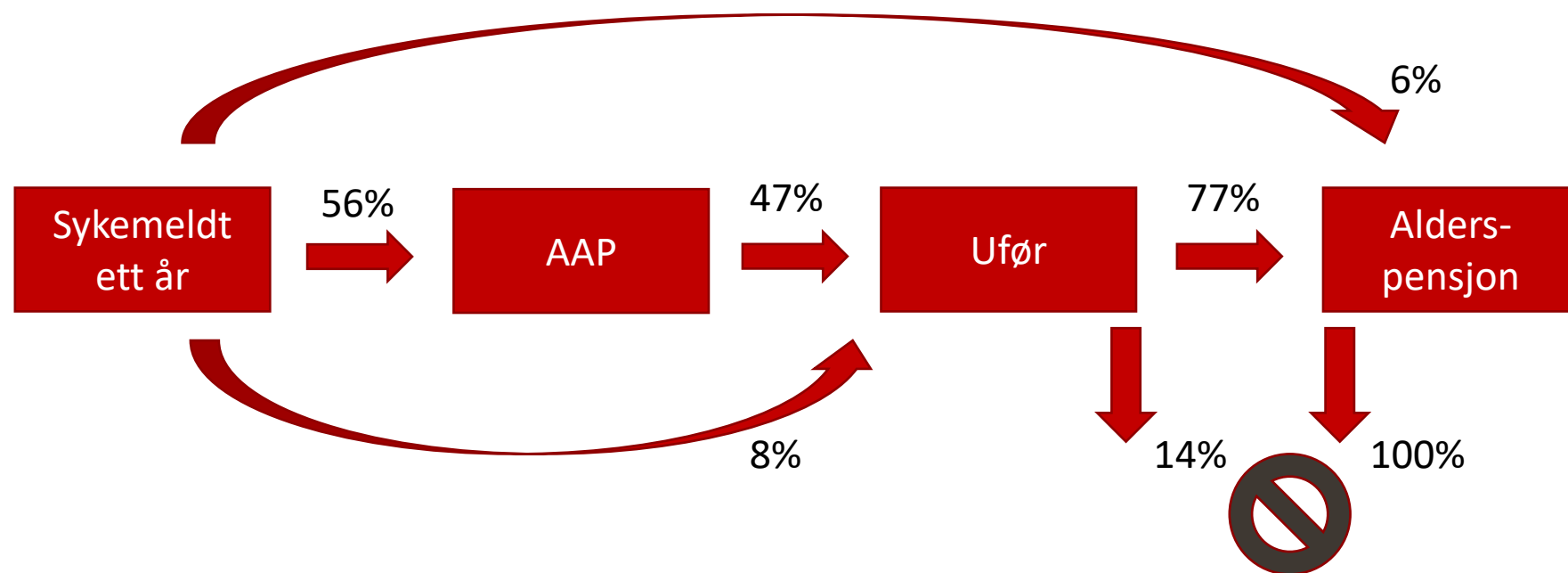
S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

+++

// NAV

Varighet på avsluttede sykefraværstilfeller i 2021.
Kun kommuner med minst 10 tilfeller inkludert.

Det høye norske sykefraværet er bekymringsfullt fordi vi vet at lange sykefravær kan lede til uføretrygd...

105 000 sykmeldte med en psykisk lidelse

75 000 AAP-mottakere med en psykisk lidelse

140 000 uføretrygdede med en psykisk lidelse (*ca*)

Det er to innsatsområder for
å redusere sykefraværet for
en arbeidsgiver

Forebygging

(før fravær oppstår)

+

Oppfølging

(etter fravær oppstår)

Og det er nettopp **forebygging**
som er kjernen i AML §4-3
(*krav til det psykososiale
arbeidsmiljøet*).

- Uklare krav og forventninger
- Emosjonelle belastninger
- Arbeidsmengde og tidspress
- Mangel på støtte og hjelp

I dag er det mange som går til «**lege før leder**»

?

Vi trenger å snu det til at man går til «**leder før lege**»

Løsningen på det er nærvær og psykologisk trygghet

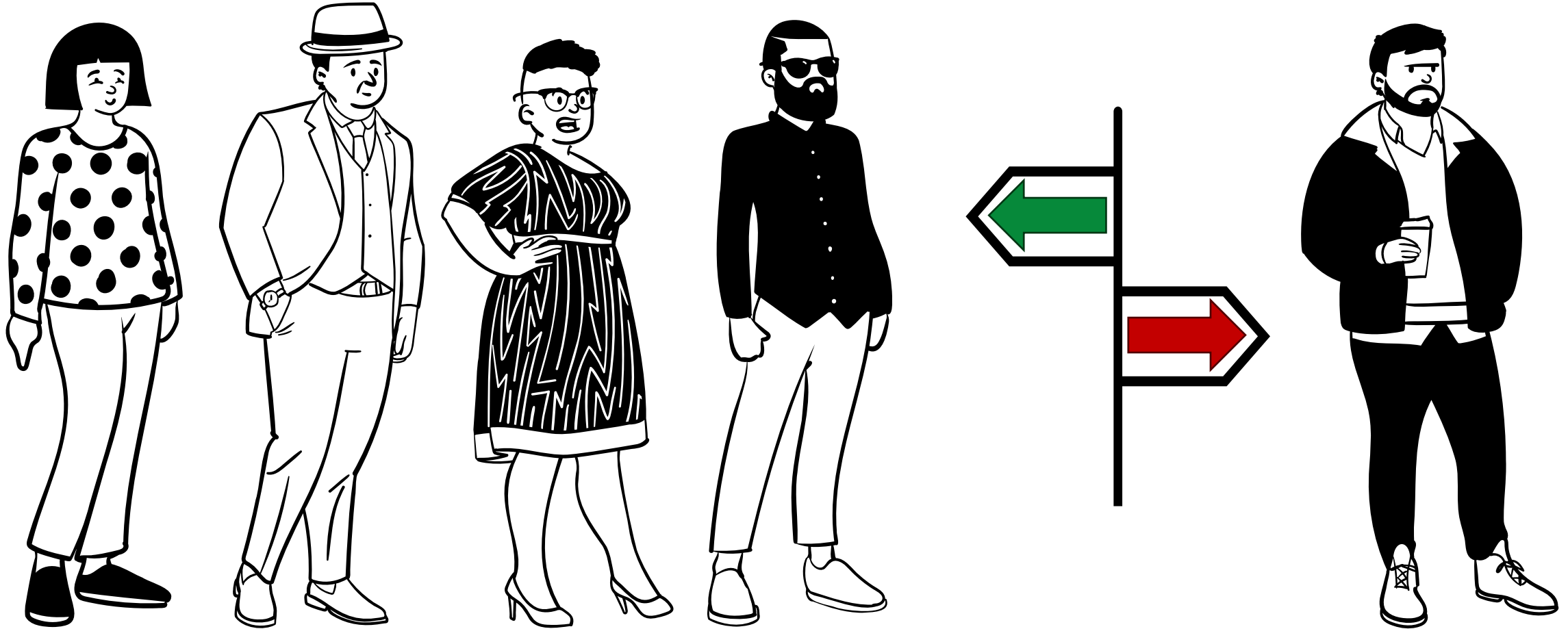
Alternativet er fravær, og potensielt frafall

Helseutfordringer er hovedårsaken
til **frafall** og **utenforskap**

1 av 5 i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet vårt

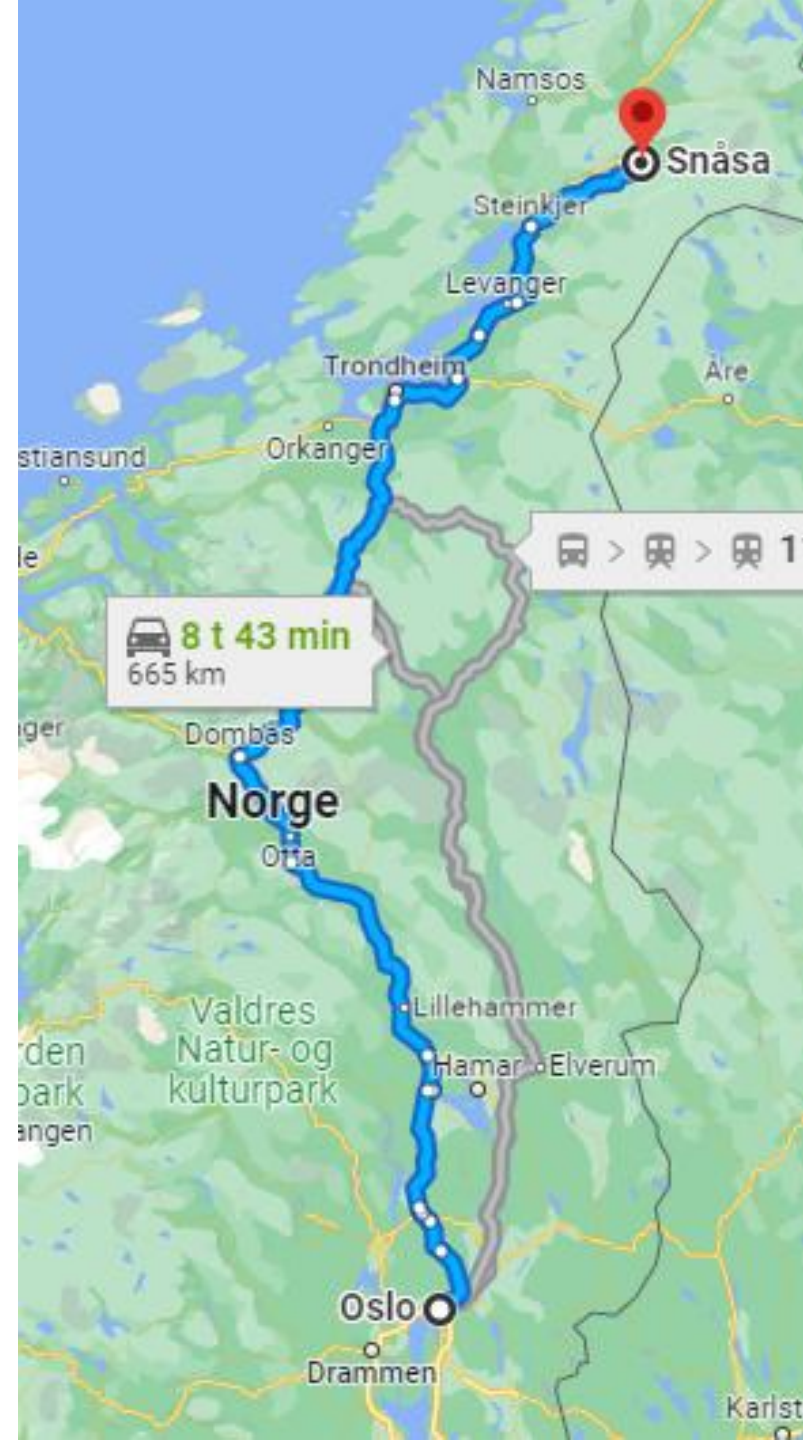

= 702 000 personer

Hvis **702 000** personer
sto og holdt hverandre
i hendene på E6 fra
Oslo...

Foto: William Perugini, NTB Scanpix

Hva er utenforskap?

= Arbeidskraftreserve

Hva hindrer personer med psykiske lidelser i å tre ut av utenforskap og inn i arbeid og aktivitet?

De vil ikke komme inn

(mangler motivasjon)

Motivasjon / insentiver / vilje

- Trygdenivå
- Skatt på inntekt
- Andre inntekter
- Inntekt andre i husstanden
- Aktivitetsplikt

De kan ikke komme inn

(mangler kvalifikasjoner)

Kvalifikasjoner / situasjon / evne

- Utdanning
- Ferdigheter
- Språk
- Helse
- Barn og hjem
- Mobilitet

De får ikke komme inn

(mangler muligheter)

Muligheter

- Ledighetsnivå
- Lønnsnivå
- Bedriftenes situasjon og behov
- Læringleplasser
- Deltidsstillinger

Det var en fest hver gang noen klarte det kunststykket å bli trygda.

Arbeid er helt sentralt i å motvirke fattigdom

48%

6%

SELTZER:

**DEN NORSKE
FATTIGDOMMEN**

Økt sykefravær gir
derfor økt frafall,
økt utenforskap,
og potensielt økt
fattigdom.

Derfor er jeg uenig
i at sykefraværet
bør opp, ikke ned

Sjukefraværet bør opp, ikkje ned!

Når eit land statistisk har høgt sjukefravær, vitnar det om velstand, orden og økonomisk sans.

Lytt til saken • 3 minutter

1X

Det er mange eksempler på virksomheter som lykkes med å redusere sykefraværet ...

← ARBEID&HELSE

Halverte sykefraværet på halvannet år

Brukte verktøyet En bra dag på jobb som en del av løsningen

Da sykefraværet i Hemsedal kommune nærmet seg 12 prosent mot slutten av 2023, slo både ledere og ansatte alarm. Ett og et halvt år senere var tallet halvert.

Sorlandet · Tips · TV-sendinger · Video · Send oss bilder

Halverte sykefraværet med ny turnus – det merker Kari Marie (90)

Sykehjemmet droppet vanlig turnus og spurte i stedet hvordan de ansatte egentlig vil jobbe. Og sykefraværet har bare gått én vei: Nedover.

Erik Damsgaard
Journalist

Pier Klare Sandbakk
Journalist

Vi rapporterer fra Birkenes

Publisert 2. jan. kl. 14:52
Oppdatert 2. jan. kl. 14:29

VELGER SELV! – Jeg kan jobbe opptil 54-timers uke. Da kan jeg senke skuldrene og ta mer fri innimellom, sier hjelpepleier Anita Svaland – her på besøk hos Kari Marie Nordahl (90). Over 100 kommuner tester for tiden ut nye arbeidsplaner i pleie og omsorg.

SPOTT: BILDE: KARI MARIE NORDAHL

Scandic

SCANDIC ØRNEN VANT SYKEFRAVÆRSPRISEN 2026

PRESSEMELDING | BÆREKRAFT | SCANDIC I SAMFUNNET | 13 AUG., 2026 | 14:15 CEST

Bergenshotellet har redusert sykefraværet fra 10,6 til tre prosent, og fikk heder for arbeidet under Arendalsuka.

Resultatet er som oftest mindre kostnader til virksomhetene, mer tilfredse arbeidstakere, mindre vikarbruk, bedre arbeidsmiljø, mindre bruk av overtid, og bedre arbeidshverdag for alle på jobb. En positiv sirkel.

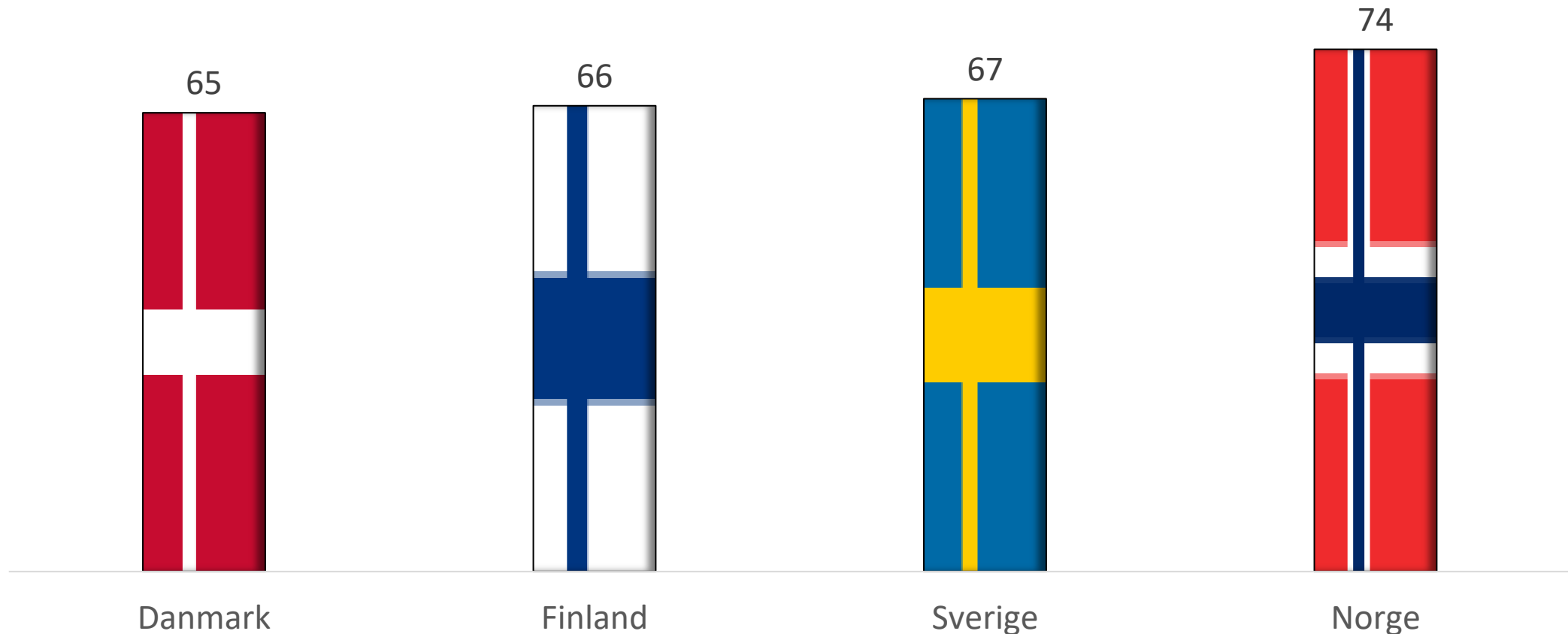
A woman is sleeping in a bed with a patterned purple duvet and matching pillow. The room is dimly lit, with light coming from a window on the left and a bedside lamp on a white nightstand. A radiator is visible in the bottom left corner.

Jeg tror ikke at vi i Norge har
dårligst psykisk helse i verden...

...men vi er nok helt i toppen mht
fravær knyttet til psykisk helse.

For øvrig: gjett hvilken befolkning som selv mener de har best helse?

Andel av den voksne befolkningen som sier de har god eller svært god helse. LFS/AKU. 2023

Ulf Andersen

Norge i rødt, hvitt og statistikk

Hvem vi er og
hvordan vi lever

«Verden kan ikke forstås
uten tall. Men verden kan
ikke forstås med tall alene».
HANS ROSLING (1948 – 2017)

© Kagge